

Αυτό που ανακαλύπτει κανείς όταν διανύει το Μονοπάτι με παρέα, είναι πελώριους γαλαξίες ιστοριών, που θα θελήσει να τις διηγηθεί, να τις μοιραστεί και να τις βάλει σε σειρά.

ΜΑΘΗΜΑ 3

ΠΩΣ ΔΙΗΓΟΥΜΑΙ ΜΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος : αληθινές ιστορίες

- 1) Η αφήγηση-πλαίσιο του μονοπατιού
 - 2) Η συλλογή ιστοριών
 - 3) Η κατασκευή νέων αφηγήσεων μητρόπολης
- Πρόσθετο. Προς έναν « πολιτισμό της μητρόπολης »

Η μητρόπολη, είναι συνδέσεις - που δημιουργούνται μέσα σε ιστορίες. Αυτές οι ιστορίες αποτελούν το ζωντανό και πλούσιο υλικό από το οποίο η πόλη είναι φτιαγμένη.

Ωστόσο, στο επίπεδο της μητρόπολης, οι περισσότερες αφηγήσεις που έχουμε στη διάθεσή μας (τουριστικές, πολιτικές, μηντιακές ...) είναι ελαττωματικές και καταταμημένες.

Πώς μπορούμε να διηγηθούμε κάτι τόσο ευρύ όσο μια μητρόπολη; Πώς διαμορφώνονται ο σχεδιασμός και η αφήγηση; Πώς συλλέγουμε ιστορίες πάνω στο μονοπάτι; Πώς τις συνθέτουμε; Για τι είδος αφηγήσεων μιλάμε; Μεγάλες ξεχασμένες ιστορίες, λαϊκές αφηγήσεις, αφηγήσεις υποδομών, κρυμμένα κομμάτια, απλές ιστορίες ...

Ανακάλυψη, συνδυασμός, παραγωγή αφηγήσεων: εκεί χτυπά η καρδιά της Ακαδημίας μας. Ταυτόχρονα επειδή αυτές οι αφηγήσεις αποτυπώνουν την πραγματικότητα, αποτελούν τεχνικές εκμάθησης και ανοίγουν δρόμους για να επανεφεύρουμε τρόπους κατοίκησης της Γης.

Αυτό το μάθημα προτείνει μερικά κλειδιά που θα επιτρέψουν την ανάδυση μιας « τοπικής κοινότητας εκμάθησης »: μία ομάδα συν-περιπατητών στο πλαίσιο της οποίας αναπτύσσεται μία κοινή κουλτούρα του αστικού τόπου.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Αρχάριος

Περιγράψτε μια ημέρα περιπάτου μέσα από εικόνες και/ή κείμενα, ήχους, βίντεο, αντικείμενα...

Προχωρημένος

Στείλτε μας την αρχή μιας αφήγησης στο επίπεδο της μητρόπολης (κείμενα, ζωγραφιές, φωτογραφίες, βίντεο, ήχους, ...).

Πρόλογος

Οι αφηγήσεις του πεδίου

Το νήμα της αφήγησης

Στο γαλλικό δίκαιο, η δημιουργία μίας διαδρομής θεωρείται έργο πνευματικής ιδιοκτησίας – όπως αντίστοιχα μία μελωδία ή ένα κείμενο.

«Η εδραίωση των πεζοπορικών διαδρομών [αποτελεί], παρότι συνθέτονται με βάση το σχεδιασμό των μονοπατιών, μια δημιουργία του πνεύματος, που αντλεί την πρωτοτυπία της στην ανάπτυξη των γεωγραφικών, πολιτισμικών ή ανθρώπινων κριτηρίων τα οποία μεταφράζουν την προσωπικότητα του δημιουργού τους » (Cour de cassation de Grenoble, 30 Ιουνίου 1998).

Ο σχεδιασμός μίας γραμμής στον χώρο σημαίνει πως γράφεις κάτι που ήδη ανήκει στην αφήγηση – και που θα γεννήσει και άλλες: την αφήγηση του ταξιδιού, την αφήγηση της διανυσθείσας περιοχής, τις αφηγήσεις που συλλέγονται στην πορεία της διαδρομής.

Αληθινές ιστορίες

Αυτή η αναζήτηση των αφηγήσεων από την οικουμένη (τον κατοικημένο χώρο) ηχεί με μια δομική διαδικασία των «οικολογικών ανθρωποτήτων».

«Δεν έχουμε ανάγκη από “καινούριες ιστορίες”. (...) Ο κόσμος έχει ήδη τις δικές του ιστορίες.(...) Το θέμα είναι να διευρύνουμε την ικανότητά μας στη διήγηση (...) των “αληθινών ιστοριών”.» (Deborah Rose, *Ecological Humanities*, 2004).

Μικρές αφηγήσεις

Όταν οι μεγάλες αφηγήσεις αναδεικνύονται ξεπερασμένες (όπως «η Πρόοδος» ή «το Έθνος»...), το περπάτημα είναι επίσης ένας τρόπος να επιστρέψουμε στο ζήτημα των αφηγήσεων «από τα κάτω»: από το πεδίο, από τους τόπους όπου ζουν κοινότητες..

«Τι να κάνεις όταν ο κόσμος σου αρχίζει να γκρεμίζεται; Πάω μια βόλτα, κι αν είμαι τυχερός, βρίσκω μανιτάρια. (...) Ανακαλύπτω ότι υπάρχουν ακόμα χαρές μέσα στον τρόπο του απροσδιόριστου.»

(Anna Tsing, *The Mushroom at the End of the World*, 2015)

Αυτή η έρευνα σχετικά με τις καθημερινές μας περιοχές ανήκει επίσης, για τους «μοντέρνους», στην ανατροπή της ερευνητικής διαδικασίας που, αντί να στραφεί προς τους «προ-μοντέρνους», μακρινούς λαούς, στρέφεται προς τις ίδιες μας τις κοινωνίες, ανάλογα με το τι μπορούμε ν' αποκαλέσουμε «συμμετρική ανθρωπολογία» (Bruno Latour, *Nous n'avons jamais été modernes*, La Découverte, 1991).

Βλ. πηγές

>> Masterclass Piste 16 - Comment les humains habitent la Terre

1) Η ΑΦΗΓΗΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ : Η ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

Μέσα από το μέγεθός του, το σχήμα του, την επιλογή των τόπων, τη ροή, την αλληλουχία, το μονοπάτι αποτελεί από μόνο του μια αφήγηση.

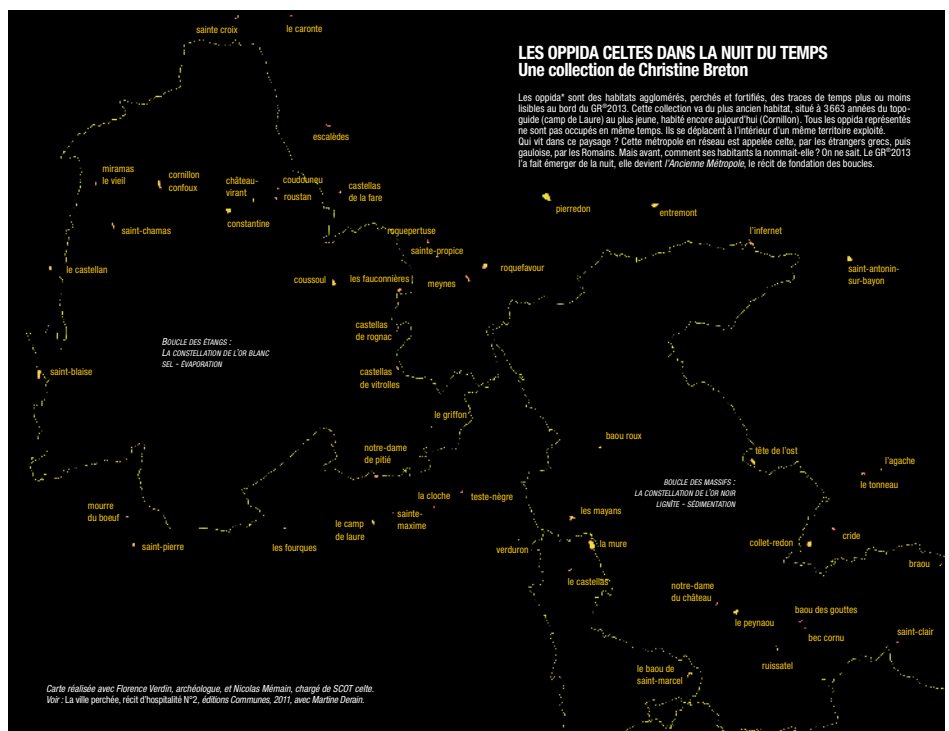
Αυτή η αφήγηση-πλαίσιο δεν είναι μια «θεματική» αφήγηση που έχει ήδη αναγνωριστεί από μια παράδοση πολιτισμικής κληρονομιάς ή από μία μόδα (του τύπου «η βιομηχανική κληρονομιά», «οι εργατικές κατοικίες», «το street art», «το νερό», «η γεωργία», κλπ.) Όλες αυτές οι θεματικές θα είναι κατά πάσα πιθανότητα παρούσες στους τόπους, που αφηγείται το μονοπάτι, και όλες συνθέτουν τον κόσμο που εξερευνούν τα μητροπολιτικά μονοπάτια σαν ζωντανοί χώροι όπου τα πράγματα ανακατεύονται και συναναστρέφονται (βλέπε.§2).

Πώς χτίζεται αυτή η αφήγηση-πλαίσιο;

Αυτή η αφήγηση έχει σίγουρα τις ρίζες της στη γεωγραφία (βλέπε μάθημα 1). Πρόκειται για μία αφήγηση που μεταφέρει τη φυσική μορφή της μητρόπολης. Μια αφήγηση χάρη στην οποία δεν εξετάζουμε τον χάρτη με τον ίδιο τρόπο. Δεν είναι μια μονοσήμαντη αφήγηση, ο χαρακτήρας της φέρει συνήθως μια αμφισημία ή μια πολυφωνία. Μια αφήγηση που προκύπτει από έναν τόπο και που εστιάζει σε αυτόν. Δεν μπορεί να διαχωριστεί από τη μορφή του μονοπατιού – η μορφή είναι αυτή που διηγείται την ιστορία. Καθώς μεταδίδει τη μορφολογία της πόλης, μπορεί να γίνει αντιληπτή σαν ένα είδος βασικής αφήγησης εκ των υστέρων ή ενός αναδρομικού μανιφέστου (βλ. χάρτη των oppida παρακατώ).

Περπατώντας γύρω από την οροσειρά του Garlaban και τη λιμνοθάλασσά του Berre, οι πεζοπόροι του GR2013 ανακαλύπτουν ότι τα κελτικά oppida έχουν την μορφή μιας πρώτο-μητροπολιτικής συνομοσπονδίας η ίδια με μορφή ένα 8.

Topoguide du GR2013 (Wildproject FFRP 2013)

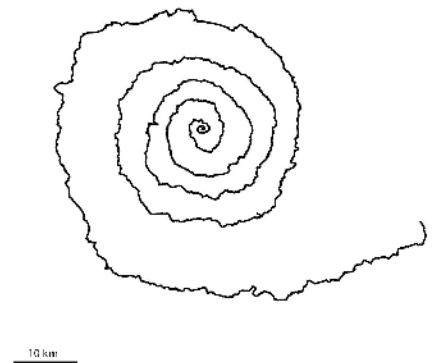
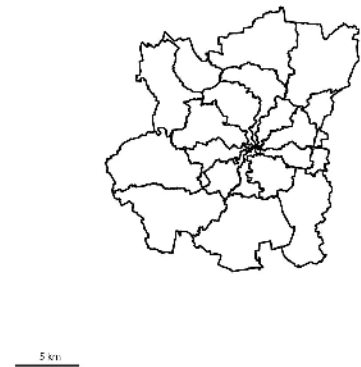
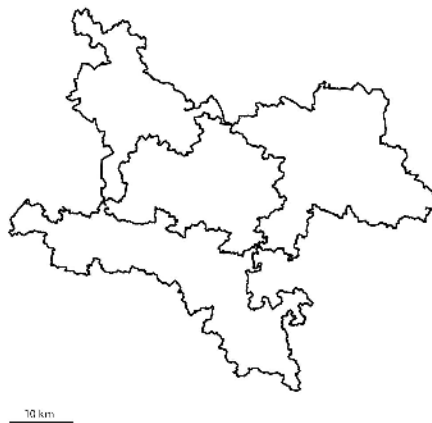
Για παράδειγμα : «Η μητρόπολη της Μασσαλίας, με τους αυτοκινητοδρόμους της, τυλίγεται γύρω από δύο μεγάλες μη οικοδομήσιμες εκτάσεις: το Έλος του Berre και την οροσειρά του Etoile και του Garlaban» ή ακόμα «Το Μεγάλο Παρίσι περιστρέφεται γύρω από δύο εποχές: τον μικρό δακτύλιο του 19ου και την μεγάλη κλίμακα των νέων πόλεων – οι βιομηχανικές συνοικίες με τραμ και τα όνειρα επαναθεμελίωσης της πόλης με αεροτρένο». Ή ακόμα: «Η φυγόκεντρος σπείρα του Λονδίνου αναθεωρεί την αυτοκρατορική ιστορία ενός μονοπωλίου των παγκοσμίων πόρων με κατεύθυνση το κέντρο.» Ή ακόμα: «Στο Μιλάνο, το δίκτυο των Sentieri Metropolitanι αντιστρέφει την πολικότητα της επιθυμίας, περνώντας από μια κεντρομόλα κατεύθυνση (προς το κεντρικό Duomo) σε μία φυγοκεντρική κατεύθυνση, ήτοι προς τα λαϊκά προάστια μιας πολυκεντρικής μητρόπολης».

Sentier du Grand Paris

Sentieri Metropolitanι

GR2013

Inspirallondon

Μια άλλη αφήγηση

Πολύ γρήγορα. Η ταχύτητα με την οποία οι πόλεις βγήκαν από τα τείχη τους, μέσα σε μόνο μερικές δεκαετίες, τείνει να δημιουργεί μία κατάσταση όπου οι αφηγήσεις μας ως προς το αστικό θεμέλιο δεν αντιστοιχούν πια στη μορφολογική πραγματικότητα – ανεξάρτητα από το γεγονός ότι συχνά οι συλλογικές χωροταξικές ταυτότητες αναπτύσσονται στο επίπεδο των δήμων, και ότι συνήθως δεν αναλαμβάνεται η δημιουργία μιας αφήγησης θεμελίωσης σε μητροπολιτικό επίπεδο.

Πολύ σύνθετο. Είναι δύσκολο να συμπύξουμε τις μητροπόλεις, καθώς βρίθουν παραγόντων, μνημών, επειδή είναι κομμάτια σύνθετων,

ετερόκλιτων συνθημάτων, ταυτόχρονων, εγκατεστημένων ροών. Έχουμε την τάση να νιώθουμε πως αυτή η πραγματικότητα, εκ πρώτης όψεως δυσανάγνωστη, μας ξεπερνάει, πόσο δε μάλλον από τον αυτοκινητόδρομο.

Εστιάζοντας την προσοχή μας στην μορφολογία της μητρόπολης, το σχήμα του μονοπατιού αναδύει ένα κυρίαρχο «αφηγηματικό διακύβευμα». Αντιλαμβανόμενο ολόκληρη τη μητρόπολη με τα παρασκήνιά της και μέσα από τη διάρθρωση της μεγάλης κλίμακας και των συνθηκών του πεδίου, το μονοπάτι ανατρέχει συνήθως στον αντίποδα των εδραιωμένων και κυρίαρχων αφηγήσεων, που συχνά πολώνονται πάνω σε ένα κολακευτικό ιστορικό νήμα, που συνδέεται με το κέντρο της πόλης, και ενσωματώνει σπανίως τις λαϊκές κουλτούρες, τις παραγωγικές πραγματικότητες, τις κοινωνικές συγκρούσεις, τις σχέσεις με την περιβάλλουσα ύπαιθρο, τα ζητήματα μεταφοράς ενέργειας καθώς και της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Όπως και σε μια οικογένεια, μια πόλη αποκοιμείται καμιά φορά επί έτη πάνω σε μερικές συναινετικές αφηγήσεις, που συχνά αποτελούν τη βάση της ιδέας που έχει για τον εαυτό της (και του τρόπου που παρουσιάζεται στον κόσμο), και χωρίς αυτό να είναι λάθος, παρουσιάζουν επικίνδυνα κενά: απορρίπτουν ολόκληρα κομμάτια της ιστορίας, τόσο των αστικών μορφών των κοινοτήτων που τις κατοικούν (και, ιδιαίτερα, κυρίως στην Γαλλία, ό,τι σχετίζεται με τα αποτελέσματα των αποαποικιοποιήσεων).

Το marketing μιας μητρόπολης την παρουσιάζει χαρακτηριστικά υπό το κολακευτικό διπλό πρίσμα, που από αποτελείται από ένα φολκλορικό παρελθόν κι ένα τεχνολογικό μέλλον που ακτινοβολεί – ξεχνώντας με αυτό τον τρόπο την ειλικρινή περιγραφή του παρόντος, που έχει την ικανότητα να συγκεντρώνει, τις πολιτισμικές κληρονομίες του 20ου αιώνα, ογκώδεις καθώς συνήθως καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του χάρτη. Παράδειγμα, «Η Μασσαλία, φωκαεική πόλη και νέο Χόλυγουντ» ή ακόμα «Ρομαντικό Παρίσι και φως της Ευρώπης» ή ακόμα «Βοστόνη, πόλη της Ελευθερίας και παγκόσμιο εργαστήριο της τεχνολογικής καινοτομίας». Μία από τις απόρροιες αυτών των εξιδανικευμένων αφηγήσεων είναι να συγκαλύψουν μια παρούσα πραγματικότητα, να αποκλείσουν αστικές περιοχές και κοινότητες και ενδεχομένως να προκαλέσουν δυσaréσκειες για όλους τους τόπους που βρίσκονται εκτός της τουριστικής περιήγησης.

Τα μητροπολιτικά μονοπάτια προτείνουν συγκεκριμένα να αναγνωρίσουμε ενώπιον όλων τις μοιρασμένες πραγματικότητές μας – με τις ειρηνιστικές συνέπειες, που μπορεί να συνοδεύουν, στο οικογενειακό πλαίσιο, το γεγονός ότι «σταματάμε να λέμε ψέματα».

Υπό αυτή την έννοια, δηλαδή του να δικαιώσουμε την πραγματικότητα των μητροπολιτικών μας χώρων, η αφήγηση-πλαίσιο τείνει να αποτελέσει μια αντι-αφήγηση. Αυτή η αντι-αφήγηση δεν είναι απαραίτητα θεαματική ή ευρηματική, πρέπει να επιβληθεί περισσότερο μέσω του προφανούς χαρακτήρα μιας αλήθειας που ανέκαθεν γνωρίζαμε, αλλά προ πολλού ξεχασμένη. Στη Μασσαλία, το οχτάρι

που σχηματίζεται γύρω από το Έλος του Berre και την οροσειρά του Etoile μιλάει για τις σχέσεις μεταξύ εξοχής και βιομηχανίας (που είχε αναφερθεί από τον Ζαν Ρενουάρ, τον Μαρσέλ Πανιόλ, αλλά και από τον Γουόλτερ Μπένγιαμιν στη νουβέλα με τίτλο «Το Χασίς στη Μασσαλία») - στο Παρίσι, ο τρίλοβος μεταξύ της πρώτης στεφάνης και των νέων πόλεων μαρτυρεί τη βία του δημιουργού που προκαλεί στον χώρο, στο έδαφος και στους πληθυσμούς ο αστικός προγραμματισμός, μέσα από υπερβολική τεχνολογία - στην Αθήνα, το μεγάλο επαναλαμβανόμενο ταξίδι στην τσιμεντούπολη διηγείται την ευφυΐα μιας πολυκεντρικής, πυκνής πόλης, σμιλεμένης από αυτοδίδακτες δεξιοτεχνίες, που πλέκεται με τον χώρο σε όλες του τις πτυχές του.

Αυτό το μεγάλο αφηγηματικό πλαίσιο του μονοπατιού δεν είναι μια σύνθεση των διηγήσεων που θα συλλέξουμε στο πεδίο, αλλά περισσότερο μια αρχική υπόθεση, που δεν έχει παρά μόνο μια σχετική επίπτωση στη συλλογή και την ταξινόμηση των διηγήσεων. Παραχωρεί σημαντική συντακτική ελευθερία σχετικά με την ποικιλία των διηγήσεων που μπορεί να υποδεχτεί.

2) Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

Ο αστικός χώρος υφίσταται κορεσμό από ίχνη, των οποίων η ανάγνωση μπορεί να γίνει μέσω του περιπάτου. Ο προσεκτικός περίπατος γίνεται, ως εκ τούτου, έρευνα. Από τη στιγμή που βρισκόμαστε στο πεδίο, στην διαδρομή, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με πληροφορίες, με τοπία, με θέες, με εντυπώσεις, με αντικείμενα, με συζητήσεις, με διαφόρων ειδών φήμες, με σημεία αναφοράς, με εκπλήξεις, με συναντήσεις, με πινακίδες πολιτισμού και φύσης, με μικρο-γεγονότα ...

Η συλλογή πληροφοριών και διηγήσεων λαμβάνει χώρα πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την ημέρα περιπάτου. Πριν, για να σκεφτούμε τα κύρια σημεία ενδιαφέροντος. Κατά τη διάρκεια, επειδή η εμπειρία πάντα υπερσχύει της αρχικής αναμονής. Μετά, για να εμβαθύνουμε τα στοιχεία που αντιλαμβανόμαστε, τα δυσνόητα, κλπ.

Μερικές αρχές περί συλλογής

- Στη σχέση των σύγχρονων αστικών κοινωνιών, κάποια επαναλαμβανόμενα θέματα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής. Ο οδηγός Topoguide GR2013, για παράδειγμα, αναδεικνύει: τα ρεύματα υδάτων (φυσικά και διοχετευμένα), τη βιομηχανία, την αρχιτεκτονική πολιτισμική κληρονομιά του 20ου αιώνα και τις υποδομές, τους βιότοπους (φυσικούς ή καλλιεργημένους).

- Όσον αφορά τη συλλογή διηγήσεων, εκτελείται ιδιαίτερα καλά στο επίπεδο των συνοικιών, που στην Ευρώπη αντιστοιχεί σε μια χωρική και διοικητική οντότητα σταθερή στον ιστορικό χρόνο, και γερή υπό όρους κοινωνικής ταυτότητας (ακόμα και εάν η κοινοτική ταυτότητα αντανakλάται επίσης στις ταυτότητες των συνοικιών). Η συλλογή στο επίπεδο της κοινότητας μπορεί να επιτευχθεί τόσο με τις προφορικές πηγές των κατοίκων όσο και με τις δημοτικές υπηρεσίες, κυρίως με τα αρχεία.

- Στο πεδίο, από συνάντηση σε συνάντηση, αλλά και αλλού: στις βιβλιοθήκες, στα αρχεία, στο Διαδίκτυο...

- Η χαρτογράφηση των ιστοριών μπορεί να προσφέρει κάποιο ενδιαφέρον, κυρίως για να δούμε σταδιακά να σκιαγραφούνται κοιλώματα και κορυφές, ζώνες για τις οποίες έχουν διηγηθεί πολλά και ζώνες για τις οποίες έχουν διηγηθεί ελάχιστα, κλπ.

Κάποιοι τρόποι συλλογής αφηγήσεων μπορούν οι ίδιοι να γεννήσουν ή να δυναμώσουν συλλογικές δυναμικές.

Ένα εργοστάσιο ιστοριών

Διανύοντας ένα μητροπολιτικό μονοπάτι, γεννιούνται επίσης νέες ιστορίες. Ο σχηματισμός μιας γραμμής πάνω σε έναν χάρτη, την οποία περπατάμε στον φυσικό χώρο, είναι μια πραγματική συσκευή ιστοριών.

Βλ. πηγές

>> Απόσπασμα Topoguide GR2013

Βλ. πηγές

>> Συνέντευξη με τον αρχιτέκτονα και ιστορικό René Borruy Revue Ventilo 1001 nuits

Έτσι ισχύει ήδη στο φυσικό και αγροτικό περιβάλλον, πόσω μάλλον σε αστικό περιβάλλον.

Ο περιπατητής ενός μητροπολιτικού μονοπατιού διανύει μια αστική περιοχή σχεδιάζοντας κάθε μέρα μια γραμμή η οποία αφηγείται η ίδια τη διαδρομή από το σημείο αφετηρίας ως το σημείο άφιξης. Αυτή την αφήγηση του ημερήσιου σταδίου θα μοιραστεί με δημότες, που θα συναντήσει ο περιπατητής.

3) Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ

Αφού επιστρέψει σπίτι του, ή μερικές μέρες αργότερα, ο πεζοπόρος θα μπει αυθόρμητα στον πειρασμό να διηγηθεί την περιήγησή του σε αυτά τα μέρη γνωστά ή λιγότερο γνωστά. Θα ξεκινήσει να βάζει σε μια σειρά τα περιστατικά. Όπως σε όλα τα επιτυχημένα ταξίδια, η επιθυμία αποκατάστασης είναι αυθόρμητη. Θα θελήσει να μοιραστεί ό,τι έμαθε.

Το στάδιο που προηγείται της συλλογής στη διάρκεια των περιπάτων είναι μια διαδραστική διαδικασία με αρκετή ελευθερία, και εν δυνάμει ατέρμονη. Στο τέλος κάποιας στιγμής, η ποσότητα των συγκεντρωμένων πληροφοριών αρχίζει να βάζει τον πεζοπόρο σε μια θέση «γνώστη», καθιστώντας τον ικανό, όχι μόνο να παραδώσει μερικά ασυνάρτητα περιστατικά, αλλά να αναπτύσσει έναν λόγο συνάμα πρωτότυπο και λεπτομερή σχετικά με αυτές τις τεράστιες αστικές περιοχές των οποίων η ανάγνωση είναι δύσκολη.

Το ζήτημα της σύνθεσης των γνώσεων είναι ένα θέμα που συζητείται στις κοινότητες πεζοπόρων: είναι ταυτόχρονα θελκτικό να θέλει κανείς, πέρα από την αφήγηση-πλαίσιο του μονοπατιού και τα χίλια περιστατικά που μπορεί να συλλέξει κανείς στην πορεία, να προτείνει μια νέα ενωμένη αφήγηση της μητροπολιτικής περιοχής. Παράλληλα, αυτό το πέρασμα στο μητροπολιτικό επίπεδο ενέχει τον διπλό κίνδυνο για λόγους πολύ γενικούς και που συζητούνται πολύ. Είναι σημαντικό να πηγαινο-έρχεται κανείς μεταξύ των διαφόρων αφηγηματικών επιπέδων: από την μικροκλίμακα (μια βαλβίδα καναλιού, δύσοσμα μυριάποδα κάτω από έναν αυτοκινητόδρομο, το ακρόβαθρο μιας γέφυρας που έχει εξαφανιστεί, το καμπυλωτό ίχνος που αφήνουν τα φυτά που τα σπρώχνει ο αέρας πάνω σε έναν τσιμεντένιο τοίχο, ένα δυσανάγνωστο γράμμα που βρέθηκε μπροστά από μια φυλακή, ένα δημόσιο παγκάκι, μια ποιότητα κυβόλιθων στο έδαφος κλπ.) έως την κλίμακα των μεγάλων υποδομών (μεγάλος εξοπλισμός σιδηροδρομικού μέσου μεταφοράς, κανάλια, γραμμές τρένων μεγάλης ταχύτητας, υδραγωγείο, αεροδρόμια...), περνώντας από τις συνοικιακές αφηγήσεις.

Όλη η τέχνη της μητροπολιτικής αφήγησης έγκειται στο να αναγνωρίσουμε αυτό που, στην πολιτιστική κληρονομιά των τοπικών αφηγήσεων (κυρίως των συνοικιών) που σφύζει από ζωή, μπορεί να διαθέσει αφηγηματικό υλικό.

Για να ευνοήσουμε την εμφάνιση «αστερισμών» που μπορούν να δομήσουν τις μεγάλες μητροπολιτικές αφηγήσεις, η «σύντομη» μορφή συχνά έχει ενδιαφέρον.

Η κατασκευή μιας μητροπολιτικής αφήγησης βασίζεται επίσης στους περιορισμούς ενός μέσου (τη μορφή και τα όρια ενός βιβλίου, μιας ταινίας, μιας έκθεσης, ενός ηχητικού ντοκιμαντέρ), που θα κατευθύνουν και θα καταστήσουν δυνατή μια ειλικρινή αποκατάσταση, μια λειτουργική ένωση, από αυτή τη μάζα των αφηγήσεων.

3. Πρόσθετο ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ»

>> Πηγή/ Τα άρθρα και οι συνεντεύξεις μας

>> Άρθρο του Baptiste Lanaspèze και του Alexandre Field « Marcher pour changer notre regard sur nos territoires »
Libération, 2016.

Οι κάτοικοι των μητροπόλεων σπάνια γνωρίζουν το αστικό τους περιβάλλον στο σύνολό του. Η εμπειρία της μητροπολιτικής πεζοπορίας βιώνεται συχνά σαν μια εμπειρία «εκμάθησης» μιας μεγάλης περιοχής.

Η δημιουργία της αφήγησης μιας μητρόπολης συνοδεύει και ευνοεί την ανάδυση ενός «πολιτισμού της μητρόπολης», μια σειρά από ικανότητες που χαρακτηρίζονται από 3 βασικές πτυχές :

- την ακριβή γνώση μιας ιδιαίτερης περιοχής (του τύπου μητροπολιτικού «ντόπιος γνώστης»)
- ένα επίπεδο εκμάθησης σε διάφορους τομείς γνώσεων και διάφορα επαγγέλματα (ιστορία, γεωγραφία, αρχιτεκτονική, πολεοδομία, τοπίο, βοτανική, οικολογία, πολιτισμική κληρονομιά, σύγχρονη τέχνη...)
- βάζοντας σε μια σειρά διάφορες μητροπόλεις επιτρέπει να βλέπουμε τα κοινά τους χαρακτηριστικά και τους ίδιους χαρακτήρες.

α) Ο Άτλαντας των γνώσεων

Στη διασταύρωση των «συζητήσεων που περπατούνται» (μάθημα 2) και των πολυφωνικών αφηγήσεων (μάθημα 4), μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα πρωτόκολλο παραγωγής αφηγήσεων που θα συμβάλλει επίσης στη δημιουργία ενός μονοπατιού.

Το «καραβάνι» είναι η διοργάνωση συλλογικών περιπάτων όπου συνδυάζονται οι δημιουργοί (ζωγράφοι, δημοσιογράφοι, φωτογράφοι, παραγωγοί ηχητικών αρχείων...) γύρω από μια σειρά συναντήσεων με σχολιαστές *in situ* κατά τη διάρκεια της ημέρας... Αυτό επιτρέπει τα πάντα ταυτόχρονα 1) να αναδυθούν περιπατητικές κοινότητες 2) να δημιουργηθούν δεσμοί με τόπους που επισκεπτόμαστε 3) να συλλέξουμε απευθείας και με συλλογικό τρόπο αφηγήσεις 4) να δώσουμε στον εαυτό μας τα μέσα αποκατάστασης.

Ο διοργανωτής αυτών των συλλογικών εξορμήσεων είναι ένα είδος μεσάζοντος ή σκηνοθέτη που μέλημά του είναι να συνθέσει πάνω στο μονοπάτι, στη διάρκεια μιας ημέρας που συνδέει, περιοχές, τοπικούς παράγοντες, επισκέπτες και μελλοντικούς αφηγητές.

Το θετικό με αυτό το είδος εργαλείου, είναι ότι δημιουργεί επίσης πολλά κανάλια προβολής : ραδιόφωνο, εφημερίδες, βιβλία, εκθέσεις, ιστολόγια, podcasts.

Για παράδειγμα, Caravan2013, ένα εγχείρημα αφήγησης του GR2013 τη στιγμή της παράδοσής του (που ενορχήστρωσε ο Alexandre Field για το CAUE13), το Μεγάλο Καραβάνι, ένα εγχείρημα που δημιουργήθηκε από AF, PHL, BL... για τους εντοπισμούς του μονοπατιού του Μεγάλου Παρισιού.

Για παράδειγμα, το «Festival delle Metropoli» στο Μιλάνο, το 2017, όπου μάρτυρες, μουσικοί, καλλιτέχνες, εργάτες, αρχιτέκτονες, performers και περαστικοί συνέλεξαν και μοιράστηκαν ιστορίες κατά μήκος των μητροπολιτικών μονοπατιών.

ΠΗΓΕΣ

Αναφέρονται παρακάτω οι σχετικές δημοσιευμένες πηγές που μπορείτε να επισκεφθείτε στην ιστοσελίδα «Πηγές» του ιστότοπου της Ακαδημίας των Μητροπολιτικών Μονοπατιών.

>> Τα άρθρα και οι συνεντεύξεις μας

Voyager dans l'architecture des possibles (DE/FR) - Boris Sieverts
Marcher pour changer notre regard sur les territoires (FR) - Lanaspèze, Field
Cologne, note sur la rive aveugle (FR) - Boris Sieverts
DEHORS #1 - Bureau des guides du GR2013 (FR) - Paul-Hervé Lavessière
DEHORS #2 - Bureau des guides du GR2013 (FR) - Collectif SAFI
DEHORS #3 - Bureau des guides du GR2013 (FR) - Nicolas Mémain

>> Αποσπάσματα βιβλίων μας

La Révolution de Paris - Paul-Hervé Lavessière
Planète Banlieue - Lavessière, Lanaspèze
Le guide du sentier du Grand Paris (FR) - Denissen, Lavessière, Lanaspèze, Moreau
Ville sauvage - Baptiste Lanaspèze
Tangenziali - Biondillo, Monina

>> Το Masterclass του Μιλάνου

Κομμάτι ν°3 : La marche fabrique des mondes - Baptiste Lanaspèze
Κομμάτι ν°5 : Le sentier transforme la ville - Boris Sieverts
Κομμάτι ν°10 : Pourquoi les sentiers sont politiques - Boris Sieverts
Κομμάτι ν°11 : Piattaforma di pietra - Gianluca Migliavacca
Κομμάτι ν°12 : Il paesaggio come narrazione - Gianni Biondillo
Κομμάτι ν°13 : Marcher seul sur les sentiers métropolitains? - Mikael Mohamed
Κομμάτι ν°14 : Les sentiers métropolitains comme dispositifs d'échange - Denis Moreau
Κομμάτι ν°16 : Comment les humains habitent la terre - Baptiste Lanaspèze
Κομμάτι ν°17 : Chorodiversité dans le Grand Athènes - Jordi Ballesta
Κομμάτι ν°19 : Trois remarques - Boris Siverts
Κομμάτι ν°21 : Le sentier comme espace politique - Alexandre Field
Κομμάτι ν°23 : Robert Smithson et le territoire comme œuvre - Baptiste Lanaspèze
Κομμάτι ν°28 : Une pratique perspectiviste - Baptiste Lanspèze
Κομμάτι ν°30 : Milano Maratow

>> Τα βιντεό μας

Il progetto Sentieri Metropolitan - Gianni Biondillo
VJing • Sentier du Grand Paris - Paul-Hervé Lavessière
Le Voyage Métropolitain - Sylvain Maestraggi

>> Οι εξωτερικές πηγές μας

Les récits du GR2013 - Bureau des Guides du GR2013
Les promenades sonores - Collectif
Lagrandcaravane.com - Sentier du Grand Paris
Podcast « la Grande Caravane » - Sentier du Grand Paris
Ventilo « 1001 Nuits » (FR) - Bureau des Guides du GR2013
Brochure Provence Express - Agence des Sentiers Métropolitains